

Els organismes institucionals que protegeixen els ciutadans

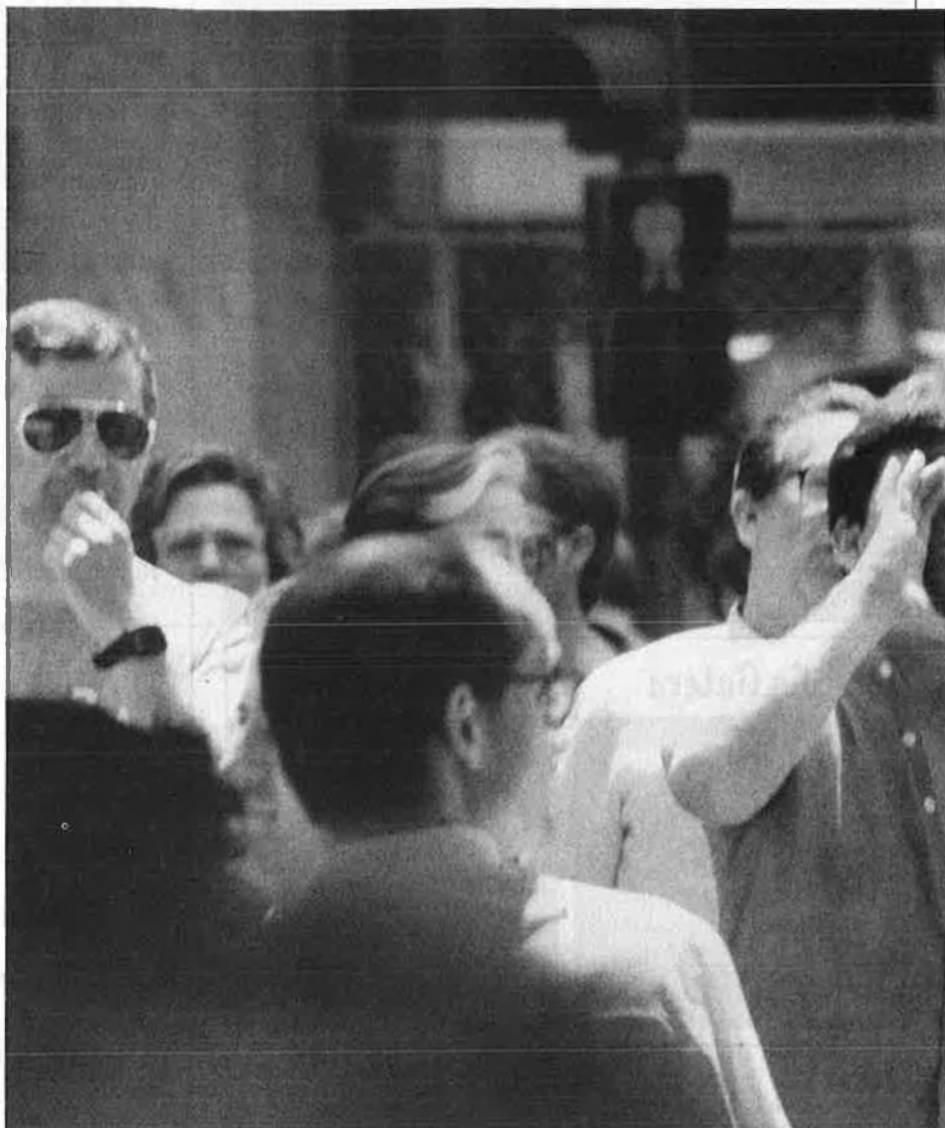
¿De què ens queixem els ciutadans?

Les disfuncions o irregularitats que acompanyen secularment l'administració fan necessària l'existència d'organismes institucionals de protecció del ciutadà.

En tota societat, la relació entre l'administració i la ciutadania no és mai perfectament harmònica ni tampoc idíl·lica. Els mecanismes de funcionament social generen sovint mancances o injustícies que perjudiquen el ciutadà. Abusos de poder, irregularitats i silencis fan que el ciutadà es trobi desemparat i desprotegit davant la poderosa maquinària de l'administració. Paral·lelament, el mateix desenvolupament social cap al progrés no abraça mai tots els sectors, deixant de costat grups que queden abocats a la marginació. Per intentar resoldre aquesta problemàtica la mateixa administració crea institucions de defensa del ciutadà, on es recullen tot tipus de queixes.

Els ciutadans del nostre país han de dirigir les seves queixes a dues institucions diferents. Els del Principat poden fer-ho al Síndic de Greuges, creat l'any 1984 amb la finalitat, segons la definició legal, de "defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans". Els del País Valencià i les Illes han de fer arribar les seves queixes fins a Madrid, al Defensor del Pueblo, cosa que perjudica l'eficàcia de la institució perquè retarda i allunya geogràficament la solució del problema.

Ambdues institucions intervenen davant l'administració quan un ciutadà els hi presenta una queixa, tot i que també poden actuar per iniciativa pròpia, obrint una investigació. La seva voluntat és modificar hàbits i comportaments administratius incorrectes. Tant el Síndic de Greuges com el Defensor del Pueblo elaboren cada any un informe públic en què recullen moltes d'aquestes queixes. Les queixes publicades demostren que en general no s'escapa de la protesta del ciutadà cap secció de l'administració, tot i que casos com els de justícia, sanitat i ensenyament s'emporten el paquet més gros. Trobem queixes curioses, altres de patètiques, i també problemes greus com la marginació, els mal-

tractes i les discriminacions racials. Finalment, a l'informe del Síndic, també hi és present el problema del conflicte lingüístic, producte de la situació d'anormalitat que viu el nostre país en aquest camp.

REGIDORS, PARELLES I NENS

De curiosa es pot qualificar per exemple

la queixa que presentà un regidor de l'Ajuntament de la Llagosta, al Vallès Oriental, denunciant que el consistori vulnerava el dret a rebre informació que tenen tots els regidors, perquè se li negava la consulta dels llibres de comptes corporatius. La resposta de l'alcalde a la carta que li envià el Síndic va ser negativa argumentant que un regidor no pot suplantar les funcions

de la comissió especial de comptes, òrgan que té encomanada la fiscalització de la gestió municipal. En aquesta mateixa línia hi ha la queixa d'un ciutadà de Sta. Coloma, al Barcelonès, que fa referència a la discriminació que estableix la normativa de l'INEM sobre protecció per desocupació a les parelles que conviuen sense estar casades respecte a les unides per matrimoni. La legislació vigent no preveu les unions de fet a efectes de prestacions laborals i exigeix estar casat per tenir-hi dret. En el mateix grup que els anteriors trobem el cas d'un ciutadà valen-

de l'alumne es realitzà a requeriment del centre anterior, també de caràcter públic, donat l'excel·lent rendiment de l'alumne. La solució al cas es veu dificultada, segons el Defensor, per la manca de legislació de la comunitat autònoma sobre aquest tema.

CAOS JUDICIAL I SANITARI

Les administracions de justícia i sanitat motiven la majoria de les queixes rebudes. A justícia són freqüents els errors i les irregularitats, a banda del perpetu retard

una indemnització, esperà fins el 1986 a que es dictés sentència, però que encara ara, deu anys després d'iniciar el procés i tres després de la sentència encara no l'ha vist executada.

La sanitat pública tampoc es queda ençà i ha motivat queixes com la d'una senyora que va ser sotmesa a un tractament mèdic experimental sense ser advertida prèviament pel metge. L'esmentada senyora anà a l'Hospital Príncep d'Espanya de Bellvitge per ser intervinguda d'un mioma però el metge la convencé perquè prengué durant tres mesos un medicament que li estalviaria la intervenció. Durant el període de tractament, la senyora no solament no experimentà cap millora sinó que a més el medicament li produí molèsties renals. Vist l'èxit, finalment hagué de ser operada.

SANG FREDA ADMINISTRATIVA

Altres queixes poden ajudar a descobrir una realitat no sempre agradable. Un agricultor de 44 anys s'adreçà al Síndic per exposar el seu cas: als 20 anys, a conseqüència d'un error del cirurgià que l'operà, va perdre una cama. Des de llavors no pot treballar en la seva professió ni trobar feina per la seva deficiència. Per si no fos poc, viu amb els seus pares de 80 i 82 anys, una germana deficient i una neboda. Va sol·licitar la concessió del subsidi de garantia d'ingressos mínims però li va ser denegat. La negativa és deguda al fet que l'administració fixà el seu grau de disminució en el 59% i la llei preveu que aquest subsidi només es pot rebre a partir d'un 65% de disminució. Com que la disminució s'ajusta a l'ordenament, el Síndic no pogué actuar.

Les disfuncions administratives fins aquí descrites, tot i ser molestes o injustes, poden arribar a ser païdes pels estoics ciutadans. El que no és justificable són tractes insultants com el que patí una ciutadana alemanya resident a Guardamar, al Baix Vinalopó, que per una qüestió d'irregularitats urbanístiques s'hagué de dirigir a la Directora General d'Urbanisme de la Generalitat Valenciana. La resposta de la institució, transcrita a l'informe del Defensor, diu textualment: "Si a usted no le gusta nuestro modo de hacer, tiene la suerte de no haber nacido en Espana y despues de 25 anos de disfrutar de nuestro clima y hospitalidad, puede regresar a su patria."

Pere Martí

cià que es dirigí al Defensor del Pueblo després que al seu fill li fos negada la matriculació en un centre públic de BUP, tot i haver finalitzat l'EGB amb una qualificació d'excel·lent. El motiu de la negativa donat per la Conselleria corresponent de la Generalitat Valenciana era que l'alumne es trobava avançat de curs. Tot i ser certa aquesta anomalia, l'avançament

en que solen realitzar-se les accions judicials. Errors com el que patí un ciutadà de la Vila Joiosa, a la Marina Baixa, que fou empresonat l'any 1988 a causa d'una ordre de crida i cerca dictada l'any 82 i que fou teòricament anul·lada posteriorment. Retards com el que patí un ciutadà d'Inca, a Mallorca, que després d'iniciar diligències judicials l'any 79 per cobrar